

Верховний
Суд

Окремі аспекти та особливості оподаткування під час воєнного стану

Ірина Желтобрюх

суддя Верховного Суду

доктор юридичних наук

Нормативне регулювання питання

Конституція України (ст. 92 ч.2)

Податковий кодекс України (ст. 5, 7)

ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» (ст. 13)

Закони про внесення змін до ПК, БК та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану

від 3 березня 2022 року № 2118-ІХ

від 15 березня 2022 року № 2120-ІХ

від 15 березня 2022 року № 2139-ІХ

від 24 березня 2022 року № 2142-ІХ

від 01 квітня 2022 року № 2173-ІХ

від 21 квітня 2022 року № 2218-ІХ

триває робота над законопроектами №№7233, 7234, 7311, 7360

підзаконні НПА (укази Президента, постанови КМУ, НБУ, накази МФ, роз'яснення ДПС, тощо)

Закон «Про внесення змін до Законів України "Про центральні органи виконавчої влади" та "Про правовий режим воєнного стану" щодо забезпечення керованості державою в умовах воєнного стану (N7153 від 13.03.2022) передано на підпис Президенту.

За його положеннями Кабінет Міністрів України приймає з дотриманням статті 64 Конституції України щодо обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина рішення з питань у сфері національної безпеки та обороноздатності, зовнішньої політики, інфраструктури, економіки, промисловості, фінансів, бюджету, ...правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина, оподаткування, у тому числі щодо визначення платників податку, об'єктів оподаткування, бази оподаткування, ставок податків, порядку обчислення податків, податкового періоду, строку та порядку сплати податків, строку та порядку подання податкової звітності, податкових пільг та порядку їх застосування.

При цьому засідання КМУ вважається повноважним, якщо на ньому присутні не менше третини посадового складу Кабінету Міністрів України включно з Прем'єр-міністром України. Такі рішення Кабінету Міністрів України не застосовуються у разі прийняття та набрання чинності законом, яким визначаються особливості вирішення відповідних питань в умовах воєнного стану.

Проблемні аспекти застосування змін:

дія до під час після В/С

ініціація особливого порядку

припинення його дії

інтеграція змін у загальні норми

Роз'яснення податкової служби щодо особливостей справляння єдиного податку під час воєнного, надзвичайного стану на території України:

хто? = суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, в яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 10 мільярдів гривень (законодавець працює над скасуванням цього обмеження) та без обмежень щодо кількості працевлаштованих осіб (є винятки за видами діяльності).

Суб'єктам господарювання, які обирають третю групу єдиного податку за ставкою 2% доходу і на час переходу на спрощену систему оподаткування перебувають у статусі платника ПДВ, реєстрацію платника ПДВ не анулюють, а призупиняють

як? = щоб *обрати або перейти* на спрощену систему оподаткування платником із особливостями, встановленими ПК, особа подає до органу контролю заяву. При цьому до заяви не потрібно додавати розрахунок доходу за попередній календарний рік (пп. 9.8 підрозд. 8 розд. ХХ ПК).

особа вважається платником єдиного податку третьої групи з особливостями, встановленими ПКУ:

з 1 квітня 2022 року — у разі подання заяви до 1 квітня 2022 року;

з наступного робочого дня після подання заяви — у разі подання заяви, починаючи з 1 квітня 2022 року.

Змінами до пункту 69 підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ знято обмеження на проведення камеральних перевірок податкових декларацій платників єдиного податку четвертої групи, для переходу на особливий порядок такий суб'єкт повинен подати уточнюючу декларацію та *зменшити до нуля раніше задекларовані податкові зобов'язання*

база? = нарахування податкових зобов'язань визначається з:

з балансової (залишкової) вартості на початок звітного періоду - за необоротними активами;

зі звичайної ціни - у разі відсутності обліку необоротних активів;

з вартості придбання товарів/послуг (абз. 4 пп. 9.9 підрозд. 8 розд. XX ПК).

Такі операції слід відображати у відповідних рядках рядка 4 «Нараховано податкових зобов'язань відповідно до пункту 198.5 статті 198 та пункту 199.1 статті 199 Податкового кодексу України за операціями, що оподатковуються» податкової декларації з ПДВ.

Платник зобов'язаний скласти не пізніше останнього дня першого звітного періоду після завершення дії воєнного стану й зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних зведену податкову накладну за такими товарами/послугами, необоротними активами

Враховуючи передбачений підпунктом 9.9 підрозділу 8 розділу XX ПК порядок автоматичного відновлення правил нарахування та сплати ПДВ після завершення воєнного стану, платник ПДВ *має право використати* суми ПДВ, включені до складу податкового кредиту на дату переходу на спрощену систему оподаткування за ставкою 2%. Таким податковим кредитом можна скористатись за товари/послуги, що не були реалізовані у період перебування на спрощеній системі оподаткування за ставкою 2%. Використати такі суми необхідно при обчисленні податкових зобов'язань із ПДВ у податковій звітності за перший звітний період після завершення дії воєнного стану і подальші звітні періоди.

Після переходу на загальну систему оподаткування та відновлення реєстрації платника ПДВ за придбаними товарами, які не продані в період застосування спрощеної системи оподаткування, податковий кредит не відновлюється

Платники ПДВ позбавляються права складати податкові накладні та розрахунки коригування до них за операціями, що здійснені в період перебування такого суб'єкта господарювання на третій групі єдиного податку за ставкою 2% доходу.

Так само отримані платником податкові накладні та/або розрахунки коригування, зареєстровані в Єдиному реєстрі податкових накладних, що складені за операціями, дата виникнення податкових зобов'язань за якими припадає (припадала) на період, за якого платник податку застосовував спрощену систему оподаткування, не враховуються в обрахунку показника SНаклОтр (пп. 9.5 підрозд. 8 розд. XX Податкового кодексу України)

Реєстраційний ПДВ-ліміт

Узгоджені податкові зобов'язання з ПДВ, задекларовані в ПДВ-деклараціях, оплачують шляхом поповнення електронного рахунку в Системі електронного адміністрування ПДВ.

У майбутньому на підставі поданих декларацій/уточнюючих розрахунків ДПС сформує реєстри на перерахування сум ПДВ до бюджету. Такі реєстри вона спрямує до Держказначейства для перерахування сум до бюджету. Відповідно кошти, що платники податку зарахували на електронний рахунок у СЕА ПДВ, врахують під час обчислення розміру реєстраційного ліміту за пунктом 200-1.3 ПКУ

Протягом шести місяців після припинення або скасування дії воєнного стану платники зобов'язані зареєструвати в ЄРПН всі ПН та РК, реєстрацію яких відстрочили на період дії воєнного стану.

Податковий кредит, що платники задекларували під час дії воєнного стану на підставі наявних первинних/розрахункових документів, підлягає обов'язковому уточненню / *приведенню у відповідність з урахуванням даних ПН та РК, зареєстрованих в ЄРПН*

Якщо товари чи послуги передаєте/надаєте установам/організаціям, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, для потреб забезпечення оборони, захисту безпеки населення та інтересів держави, такі операції не вважають постачанням. Відповідно, податкових зобов'язань згідно з пунктом 198.5 ПКУ не нараховуйте (п. 32-1 підрозд. 2 розд. XX ПКУ).

Норми абзацу четвертого пункту 32-1 підрозділу 2 розділу XX ПКУ не застосовують до операцій постачання товарів/послуг, що їх оподатковують ПДВ за ставкою 0%.

Зокрема, постачання товарів для заправки/дозаправки або забезпечення наземного військового транспорту чи іншого спецконтингенту ЗСУ та інших установ, визначених Постановою № 178, оподатковують за нульовою ставкою. Водночас за операціями передачі/надання товарів та послуг, які не вважають постачанням товарів/послуг, треба скласти первинні документи бухобліку.

Законом N 2142 передбачено:

- місцеві ради мають право приймати рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів та податкових пільг без застосування процедур державної регуляторної політики;
- вдосконалення положення щодо оподаткування ПДФО власновирощеної с/г продукції та звільнення від сплати ПДВ платників єдиного податку третьої групи на особливих умовах;
- подовження з трьох до шести місяців періоду, протягом якого платники, які не мали змоги подати податкову звітність, повинні виконати обов'язок щодо повної подачі звітності після закінчення особливого періоду;
- звільнення від оподаткування ввізним митом товарів, що ввозяться на територію України в режимі імпорту та звільнення від ПДВ операцій з ввезення товарів на митну територію України платниками єдиного податку першої, другої та третьої групи, що сплачують податок за ставкою 2%. При цьому передбачається спрощення процедур митного оформлення таких товарів;

- за 2021 та 2022 податкові (звітні) роки не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за об'єкти житлової нерухомості, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях, та за об'єкти житлової нерухомості, що стала непридатною для проживання у зв'язку зі збройною агресією росії;
- повне звільнення від оподаткування ввезення транспортних засобів громадянами;
- звільнення від акцизного податку та ПДВ ввезення транспортних засобів суб'єктами спрощеної системи;
- спрощення й пришвидшення функціонування митних органів на період воєнного часу.

7311 VS № 7311-д (soft)

відшкодування облигаціями;
пільгове розмитнення (критичний імпорт);
благодійна допомога;
військовий збір;
деякі питання щодо перевірок;
раніше зупинені строки;
облік поворотної фіндопомоги;
послаблення податкових обов'язків - зона бойових дій

7311 VS № 7311-д (soft)

відшкодування облигаціями;
пільгове розмитнення (69.24 і коло “критичного” імпорту, ЄП);
благодійна допомога (умови, порядок, адресати);
військовий збір (ставка, коло платників);
“повернення” акцизу;
деякі питання щодо податкових перевірок;
поновлення дії раніше зупинених строків;
облік поворотної (поверненої) фіндопомоги - спецгрупа;
відстрочення податкових обов’язків - зона бойових дій;
зарахування страхового стажу ФОП - ЄП

Верховний
Суд

Дякую за увагу!
Разом до перемоги!